

Tárgy: Állásfoglalás tőketartalék veszteség miatti negatív eredménytartalékkal szembeni ellentételezése során felmerült értelmezési kérdéssel kapcsolatosan.

I. TÉNYÁLLÁS

Egy Bank mérlegének és saját tőkéjének tisztítása, valamint egy esetleges jövőbeni osztalékfizetési lehetőség biztosítása érdekében kezdeményezné a negatív eredménytartalék ellentételezését a pozitív tőketartalékkal szemben. A könyvelési tétellel a negatív eredménytartalék nullára nőne, és ezzel egyidejűleg azonos mértékben csökkenne a tőketartalék.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (**Számviteli törvény**) 36. § (2) bekezdés b) pontja egyértelműen szabályozza, hogy a tőketartalék csökkenéseként kell kimutatni a veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezésére felhasznált összeget, amely ellentételezés tulajdonosi vagy ügyvezetői hatáskörben hozott döntés alapján végrehajtható.

Az Európai Parlament és a Tanács a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU Rendelete (**CRR**) 26. cikk (3) bekezdése alapján az MNB azt a gyakorlatot alakította ki, hogy határozat keretében „állapítja meg” az elsődleges alapvető tőkeinstrumentumnak minősített tőkeinstrumentumhoz kapcsolódó ázsió (tőketartalék) elsődleges alapvető tőkeelemnek minősítését.

II. A JOGKÉRDÉS

A tőketartalék Tényállásban részletezett jellegű saját tőke elemek közötti átrendezéséhez, valamint a korábbi évek veszteségei miatt keletkezett negatív eredménytartalék a tőketartalék felhasználásával való „csökkentéséhez” a CRR szerint szükséges-e bármilyen felügyeleti előzetes bejelentés vagy engedély kérése?

III. A BANK ÁLLÁSPONTJA

A szavatoló tőke ezzel az ellentételezéssel nem változik, mert a saját tőke egyéb elemeit nem érintené ez a könyvelési tétel, és az elsődleges alapvető tőkeelemként elismert tőketartalék azonos mértékben csökken a negatív eredménytartalék növekedésével, amely szintén elsődleges tőkeelemnek minősül. A Bank álláspontja szerint ezt az álláspontot erősíti az is, hogy a magyar számviteli szabályok szerinti saját tőkébe, és az IFRS szerinti részvényesi vagyonba (equity attributable to equity holders) egyaránt beszámít az eredménytartalék.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések, valamint szakmai álláspont alapján a Bank könyveinek vezetéséért felelős ügyvezetés döntése alapján végre lehet hajtani a tőketartalék veszteség miatti negatív eredménytartalékkal szembeni ellentételezést, és nem szükséges ahhoz külön felügyeleti „megállapítás”.

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Mindenekelőtt felhívom a figyelmét, hogy állásfoglalás kiadására jellemzően jogszabályi rendelkezések értelmezése, vagy keretjellegű normatív rendelkezések tartalommal való feltöltése vonatkozásában kerül sor. Az MNB célja az állásfoglalások kiadásával az, hogy jogi normák által nem szabályozott kérdésekben, vagy többféleképpen értelmezhető, adott esetben egymásnak ellentmondó jogi szabályozás esetén saját álláspontját ismertesse az állásfoglalást kérő személy részére annak érdekében, hogy ezen állásfoglalást kérő személy az MNB – nem kötelező erejű – állásfoglalása ismeretében kialakíthassa saját jogi álláspontját.

Az MNB állásfoglalása orientáló jellegű iránymutatás, mely egy esetleges jogvita esetén a bíróságot semmilyen formában nem köti. Ezért az állásfoglalás kiadása nem mentesíti az adott állásfoglalást kérő személyt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége és az ezért fennálló felelősség alól. Bármely tevékenység, üzleti döntés, jogügylet, üzleti modell stb. megkezdésének, elhatározásának, végrehajtásának az MNB állásfoglalásától való függővé tétele kizárólag az állásfoglalást kérő személy felelőssége. Az állásfoglalás tartalmából vagy kiadásának időtartamából eredő következményekért az MNB-t felelősség nem terheli.

Az MNB az állásfoglalás-kérés megválaszolója során a Számviteli törvény és a CRR alábbi rendelkezéseit vizsgálta.

A Számviteli törvény 36. § (2) bekezdés b) pontja, valamint a 37. § (1) bekezdés c) pontja szerint a tőketartalék a veszteség miatti negatív eredménytartalék ellentételezésére vezethető át az eredménytartalékba. Az átvezetés csak akkor összegben történhet, amekkora összeg a negatív eredménytartalékot ellentételezi. Az átvezetést követően a Bank szavatoló tőkéje nem változik, hiszen a saját tőke többi elemét nem érinti ez a könyvelési tétel, és az elsődleges alapvető tőkeként szereplő tőketartalék azonos mértékben csökken a negatív eredménytartalék növekedésével, amely szintén elsődleges tőkeelemnek minősül. Valójában a számviteli szabályok szerint saját tőkén belüli átrendezésről van szó, hiszen mindkét tőkeelem a saját tőke része.

Ugyanakkor a tőketartalék ezen része ázsíó, amely a befizetett tőkeinstrumentumhoz, azaz a jegyzett tőkéhez kapcsolódik közvetlenül. A tőketartalék ilyen módon történő csökkentése az MNB álláspontja szerint elsődleges alapvető tőke (CET1 tőke) csökkentésének minősül, amely a CRR 77. cikk alapján előzetes felügyeleti engedélyezéshez kötött. A CRR 78. cikk (1) bekezdés a) pontja arról rendelkezik, hogy az illetékes hatóság akkor engedélyezi az intézmény számára az elsődleges alapvető tőkeinstrumentumok csökkentését, amennyiben a 77. cikkben említett intézkedésnél korábban vagy azzal egyidejűleg az intézmény a 77. cikkben említett instrumentumokat ugyanolyan vagy jobb minőségű szavatolótőke-instrumentumokkal váltja fel, az intézmény jövedelemtermelő képessége szempontjából fenntartható feltételekkel. A CRR ezen rendelkezése éppen arra utal, hogy a felügyeleti hatóság engedélye akkor adható meg, ha a csökkentett tőkeelemet a hitelintézet azonos vagy jobb minőségű tőkével tudja helyettesíteni, vagyis önmagában az a tény, hogy ezzel a szavatoló tőke összege nem változik, még nem indokolja, hogy a tranzakcióhoz nem szükséges felügyeleti engedély. A fentieknek megfelelően a negatív eredménytartalék tőketartalékba helyezéséhez a CRR 78. cikk (1) bekezdésének a) pontja alapján az MNB engedélye szükséges.

Egyúttal tájékoztatom, hogy az engedélykérelem, illetve a felügyeleti engedély megadásának egyes részleteit a CRR-en kívül az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az intézményekre vonatkozó tőkekövetelményekre alkalmazandó szabályozási technikai standardok tekintetében való kiegészítéséről, a Bizottság 241/22014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete 27-31 cikkei is tartalmazzák.

Budapest, 2017. január